МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

Начальника Управління регулювання діяльності державної авіації України
(з основної діяльності)

03.09.2020 м. Київ № 41

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур Управління регулювання діяльності державної авіації України з питань схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Правил сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організацій розробника та виробника (Частина-21В)

Відповідно до статті 7 Повітряного кодексу України, на виконання положень параграфа 21.В.30 Правил сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організацій розробника та виробника (Частина-21В), затверджених наказом Міністерства оборони України від 03 листопада 2016 року № 586 (у редакції наказу Міністерства оборони України від 20 лютого 2019 року № 70, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 274/33245), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 12 грудня 2016 року за № 1603/29733, та на підставі рішення постійно діючої комісії Управління регулювання діяльності державної авіації України з питань сертифікації, зазначеного у пункті 2 Протоколу від 02 вересня 2020 року № 35, **н а к а з у ю:**

1. Затвердити Методичні рекомендації щодо адміністративних процедур Управління регулювання діяльності державної авіації України з питань схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Правил сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до

військової техніки, а також організацій розробника та виробника (Частина-21В), що додаються.

2. Відділу льотної придатності повітряних суден Управління регулювання діяльності державної авіації України встановленим порядком здійснити підготовку цього наказу до публікації на вебсторінці Управління регулювання діяльності державної авіації України офіційного сайту Міністерства оборони України.

3. Контроль за виконанням наказу покласти на начальника відділу льотної придатності повітряних суден – заступника начальника Управління регулювання діяльності державної авіації України.

Начальник Управління регулювання
діяльності державної авіації України Андрій ТЕЛЕГІН

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ начальника Управління регулювання діяльності державної авіації України
03.09.2020 № 41

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо адміністративних процедур Управління регулювання діяльності державної авіації України з питань схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Правил сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організацій розробника та виробника (Частина-21В)

1. Загальні положення

1.1. Ці методичні рекомендації розроблено на виконання положень параграфа 21.В.30 Правил сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організацій розробника та виробника (Частина-21В), затверджених наказом Міністерства оборони України від 03 листопада 2016 року № 586 (у редакції наказу Міністерства оборони України від 20 лютого 2019 року № 70, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 274/33245), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 12 грудня 2016 року за № 1603/29733 (далі – Частина-21В).

1.2. Розробку цих методичних рекомендацій здійснено з використанням таких документів:

Частини-21В;

Прийнятних методів доведення відповідності та керівного матеріалу до Правил сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організацій розробника та виробника (Частина-21В), затверджених наказом начальника Управління регулювання діяльності державної авіації України від 29 листопада 2019 року № 52 (далі – AMC & GM до Частини-21В);

Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур Управління регулювання діяльності державної авіації України зі схвалення та нагляду за організаціями розробників та виробників відповідно до Правил сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організацій розробника та виробника (Частина-21В), затверджених наказом начальника Управління регулювання діяльності державної авіації України від 31 березня 2020 року № 17;

Форм документів первинної льотної придатності (EMAR Forms Document) для використання організаціями та персоналом, задіяним у розробці і виробництві повітряних суден, пов’язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, затверджених наказом начальника Управління регулювання діяльності державної авіації України від 10 червня 2019 року № 20.

1.3. Посилання на параграфи (пункти, підпункти) Частини-21B у цих методичних рекомендаціях викладено латинськими літерами, арабськими та римськими цифрами, що розділені крапкою та/або дужками. Структура нумерації така:

перша група – цифра “21” позначає належність до Частини-21B;

друга група – літери “A або B”, що позначають відповідний розділ;

третя група – цифри, які позначають параграф;

четверта група – літера, яка відокремлюється дужками “(a), (b), (c), (d) …” та позначає відповідний пункт;

п’ята, шоста та решта груп – символи, які позначають відповідний підпункт;

у випадку позначення та/або посилання на AMC&GM до Частини-21B, перед відповідними параграфами застосовується скорочення AMC або GM.

1.4. Форми документів первинної льотної придатності (EMAR Forms Document) позначаються у вигляді “EMAR Form *”. Номер форми “*” викладено арабськими цифрами і може бути доповнено латинською літерою у відповідності до номеру форми документів, що наведені у EMAR Forms Document.

1.5. Форми документів первинної льотної придатності (далі – ЛП), які не наведені в EMAR Forms Document, позначаються у вигляді “UA.AMDOA Form *” та “UA.MSTC Form *”. Номер форми “*” викладено арабськими цифрами.

1.6. Відповідно до пункту 2 наказу Міністерства оборони України від 03 листопада 2016 року № 586 (у редакції наказу Міністерства оборони України від 20 лютого 2019 року № 70, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 274/33245), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 грудня 2016 року за № 1603/29733, компетентним органом щодо Частини-21B визначено Управління регулювання діяльності державної авіації України (далі – УРДДАУ).

1.7. Персонал УРДДАУ, що залучається до процедур з питань схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу (Military Supplemental Type Certificate, далі – MSTC), відповідно до вимог 21.B.25(c) повинен бути належно підготовленим та мати достатні знання, досвід і підготовку.

1.8. Права і обов’язки персоналу УРДДАУ, що бере участь у процедурах з питань видачі MSTC, визначені відповідними положеннями та посадовими інструкціями, а саме:

начальника УРДДАУ – чинним Положенням про Управління регулювання діяльності державної авіації України;

начальника відділу ЛП повітряних суден – заступника начальника УРДДАУ – чинним Положенням про основні завдання і функції відділу ЛП повітряних суден (далі – ПС) Управління регулювання діяльності державної авіації України;

іншого персоналу УРДДАУ – їх чинними посадовими інструкціями.

1.9. До участі у процедурах з питань видачі MSTC може бути залучено відповідно підготовлений персонал УРДДАУ, а також Державного науково-дослідного інституту авіації (далі – ДНДІА), Державного науково-дослідного інституту випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки (далі – ДНДІ ВС ОВТ) на підставі пункту 3 наказу Міністерства оборони України від 03 листопада 2016 року № 586 (у редакції наказу Міністерства оборони України від 20 лютого 2019 року № 70, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 274/33245), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 грудня 2016 року за № 1603/29733.

1.10. Особами, які уповноважені підписувати MSTC, є:

начальник УРДДАУ або начальник відділу ЛП ПС – заступник начальника УРДДАУ (у випадку хвороби, відпустки, вакантної посади начальника УРДДАУ).

2. Процедури з питань видачі MSTC відповідно до Частини-21B

2.1. Загальні вимоги до видачі MSTC

2.1.1. Процес видачі MSTC відповідно до положень Частини-21B включає такі етапи:

доведення своєї здатності заявником на отримання MSTC (далі – заявник);

оцінювання УРДДАУ отриманої заявки на MSTC;

доведення заявником відповідності головної зміни до сертифіката типу, яка схвалюється за процедурами видання MSTC, застосовним нормам ЛП;

видача MSTC.

2.1.2. Будь-яка організація, яка довела або доводить свою здатність згідно з положеннями 21.A.112B, може бути заявником відповідно до умов, встановлених у Главі E Частини-21B.

2.2. Доведення здатності заявником на отримання MSTC

2.2.1. Заявник повинен доводити свою здатність так:

шляхом отримання схвалення (військового) організації розробника (далі – MDOA), що видається згідно з положеннями Глави J Частини-21B;

шляхом застосування організаціями розробників процедур, які передбачають особливу методику розробки, ресурси та послідовність заходів, необхідних для дотримання вимог Частини-21B (далі – альтернативні процедури);

шляхом отримання чинної угоди (відповідно до положень 21.A.2) з організацією розробника, яка має доступ до даних типової конструкції.

2.2.2. Нижче, у таблиці 1, зазначено класифікацію прикладів головних змін до сертифікатів типу на дві групи. Група 1 містить випадки, якщо для отримання MSTC буде потребуватиметься MDOA, а група 2 містить випадки, якщо для отримання MSTC може бути прийнятною альтернативна процедура. Такі приклади є типовими, але кожен випадок, пов'язаний із отриманням MSTC, має розглядатися з урахуванням усіх особливостей і, тому, під час практичного застосування можуть бути винятки. Така класифікація застосовується тільки у випадках отримання нових MSTCs (під час отримання змінених MSTCs не застосовується).

Таблиця 1

Виріб	Категорія	Характер MSTC	Група
Невеликі ПС (CS-23, EASA) (для отримання МТС яких потребується схвалення організації розробника відповідно до положень Глави J MDOA			
Примітки: * MSTC, що призводить до переоцінки навантажень на значну частину силової конструкції, буде відноситися до групи 1. * 2/1 означає, що оцінка наслідків щодо пілотажних та льотно-технічних характеристик або складність доведення відповідності можуть призвести до класифікації у групу 1			
	ПС		
		Зміна конфігурації хвостового колеса	1
		Установлення додаткових паливних баків	2/1
		Закінцівки крила зі скловолокна	2/1
		Обтікачі: гондола, шасі	2
		Герметизація щілин: елерони, закрилки, хвостове оперення, люки (двері)	2
		Турбулізатори (аеродинамічні гребені)	2/1
		Установлення інтерцепторів	1
		Збільшення максимальної злітної ваги	1
	Конструкція		
		Установлення пристосувань для носилок	2
		Зміни до конфігурації посадочних місць	2
		Заміна лобового скла (з підігрівом, суцільне та інше)	2
		Облегшені панелі полу	2
		Установлення лижного шасі	2/1

Продовження таблиці 1

Виріб	Категорія	Характер MSTC	Група
	Силова установка		
		Зміна моделі двигуна	1
		Установлення повітряного гвинта з фіксованим кроком	2
		Установлення повітряного гвинта з автоматично змінним кроком при постійних обертах двигуна	2/1
		Установлення глушника шуму вихлопних газів	2
		Установлення графічного монітора двигуна	2
		Установлення витратоміра палива	2
		Заміна допоміжного обладнання (генератор, магнето тощо)	2
		Модифікації вхідних пристроїв: масляний радіатор, забір повітря	2
	Обладнання		
		Оновлення авіоніки (Електронна система відображення польотної інформації (Electronic Flight Information System (далі – EFIS)), GPS тощо)	2/1
		Заміна приладів контролю параметрів двигуна	2
		Система виявлення зледеніння карбюратора	2
		Установлення автопілоту	1
		Посадочні вогні на закінцівках крила; розпізнавальні вогні	2
		Установлення метеорологічного радіолокатора (radar WX)	2
		Установлення системи повітряної медичної евакуації	2
		Установлення системи усунення зледеніння та системи про попередження зледеніння	1
		Установлення аварійних джерел живлення	2
Велике ПС			
	Безпека кабіни (салону)		
Примітка: Взагалі, всі зміни щодо конфігурації кабіни мають бути віднесені до групи 2.		Схема розміщення обладнання в кабіні (салоні) (установлення динамічно протестованих крісел (перенавантаження 16G), кухні, салон одного класу або бізнес/економ класу тощо)	2
		Маркування доріжки аварійного покидання	2
		Місце для відпочинку екіпажу	1
		Зміна класифікації вантажного відсіку (від класу D до класу C)	1
	Конструкція		
Примітка: MSTC, що призводить до переоцінки навантажень на значну частину силової конструкції, буде відноситися до групи 1.		Вантажний люк	1
		Зміна конфігурації ПС з пасажирської на вантажну	1
	Авіоніка		
Примітки: Для великих ПС наявність MTSO не враховується при класифікації; Критеріями щодо оцінки класифікації є вплив на льотно-технічні характеристики ПС та вплив льотно-технічних характеристик на ПС; Суб’єктивна оцінка людського фактора розглядається для визначення класифікації.		Речовий реєстратор (Cockpit Voice Recorder) (CVR)	2

Продовження таблиці 1

Виріб	Категорія	Характер MSTC	Група
		Діапазон надвисоких частот (Very High Frequency) (VHF)	2
		Навігаційне обладнання (автоматичний радіокомпас (Automatic Direction Finder) (ADF), всенаправлений радіомаяк діапазону надвисоких частот (VHF Omnidirectional Radio Rang) (VOR), GPS, апаратура зональної навігації (BRNAV))	
		Автопілот, HUD, EFIS, система індикації пілотажних даних (Flight Management System) (FMS)	1
		Цифровий реєстратор польотних даних (Digital Flight Data Recorder) (DFDR)	2/1
		Метеолокатор	2
		Система інструментального заходу на посадку категорії III (Instrument Landing System Cat 3) (ILS Cat 3)	1
		Скорочений мінімум інтервалу вертикального ешелонування (Reduced Vertical Separation Minimum) (RVSM)	1
		Система попередження зіткнення у повітрі (Traffic alert and Collision Avoidance System (далі – TCAS)), удосконалена система раннього попередження наближення до землі (Enhanced Ground Proximity Warning System) (EGPWS)	1
		Система раннього попередження наближення до землі (Ground Proximity Warning System) (GPWS)	2
	Силова установка		
		Додаткові паливні баки	1
		Система реверсу тяги	1
		Глушник шуму	1
		Пожежна сигналізація	1
		Вимірювання рівня палива	1
		Заміна двигуна або повітряного гвинта	1
Вертольоти	**Усі категорії**		
Примітка: 2/1 означає, що оцінка наслідків щодо пілотажних та льотно-технічних характеристик може призвести до класифікації у групу 1.		Заміна лопатей несучого гвинта або рульового гвинта	1
		Автопілот	1
		Зміна типу двигуна	1
		Установлення GPS	2
		Установлення аварійно-рятувального плота	2
		Установлення багатоцільового контейнера	2/1
		Установлення рами для фото/кіно камери в носовій або боковій частині фюзеляжу	2/1
		Установлення стрем’янки пасажирського люка	2/1
		Установлення захисної сітки та поручнів (для стрибків із парашутом))	2
		Компоновка VIP-салону	2
		Установлення навігаційної системи	2
		Установлення автоматичного включення насоса підкачки палива	2
		Зменшення максимальної пасажиромісткості	2
		Установлення комплектів розпилювачів для сільськогосподарських потреб	2/1

Продовження таблиці 1

Виріб	Категорія	Характер MSTC	Група
		Установлення подовженої вихлопної труби	2
		Установлення поплавкового шасі	2/1
		Установлення склоочисників	2
		Установлення масляного фільтра двигуна	2
		Установлення обшивки лижного шасі	2/1
		Установлення водостічного жолоба (у верхній частині люка пілотів)	2
		Установлення різака для тросів	2
		Установлення незнімних частин додаткового паливного бака	2
		Заміна вікон люків кабіни	2
		Установлення звукової сигналізації радіовисотоміра	2
		Автономне живлення резервного авіагоризонту	2
		Система пожежогасіння	2/1
		Установлення системи підйому вантажів	2/1
		Установлення гака для зовнішньої підвіски вантажів	2
		Установлення аварійного поплавкового шасі	2/1
		Обігрів/попередження запотівання скла (P2 живлення)	2

2.2.3. Процедури видачі MDOA визначені у Методичних рекомендаціях щодо адміністративних процедур Управління регулювання діяльності державної авіації України зі схвалення та нагляду за організаціями розробників та виробників відповідно до Правил сертифікації ПС, пов’язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організацій розробника та виробника (Частина-21B), затверджених наказом начальника Управління регулювання діяльності державної авіації України від 31 березня 2020 року № 17.

2.2.4. Угоду між заявником і організацією розробника (далі – Угода), яка має доступ до даних типової конструкції, повинно бути схвалено УРДДАУ. В ній повинно бути детально розписано, як саме делеговані повноваження на здійснення заходів та зобов’язання дають можливість організації розробника (у співпраці з заявником) дотримуватися вимог Глави J Частини-21B, а також доводити відповідність вимогам 21.A.118A (див. підпункт 2.2.5.5.(4) цих методичних рекомендацій).

2.2.5. Схвалення (військове) альтернативних процедур для організацій розробників (далі – AMDOA), які визначають особливу методику розробки, ресурси та послідовність заходів, необхідних для дотримання вимог Частини-21B, здійснюється УРДДАУ шляхом оцінювання керівництва (військового) з альтернативних процедур для організацій розробників (далі – AMDOE) заявника на предмет можливості схвалення, зазначених в ньому процедур як таких, що відповідають 21.A.112B(b).

2.2.5.1. Альтернативні процедури – це прийнятні методи доведення здатності здійснення розробки у випадках, зазначених у 21.A.14(b), 21.A.112B(b) або 21.A.432B(b). Така концепція полягає у здійсненні (у рамках конкретних

проєктів) процедур (що вимагаються в Главі J Частини-21B) для забезпечення виконання заявником відповідних заходів (за винятком пов'язаних з вимогами щодо самої організації), передбачених УРДДАУ. Встановлення таких альтернативних процедур може розглядатися як початковий етап виконання процедур Глави J Частини-21B заявником, що пізніше дозволить йому (за бажанням) перейти до повного виконання вимог Глави J Частини-21B шляхом додавання відсутніх елементів.

Альтернативні процедури мають застосовуватися лише у випадках, якщо УРДДАУ вважає такий шлях більш доцільним для отримання MSTC.

2.2.5.2. Для отримання AMDOA заявник має надіслати до УРДДАУ лист про наміри, складений у довільній формі та підписаний керівником/уповноваженою особою, в якому зазначається таке:

найменування, місцезнаходження, поштова та юридична адреса;

інформація щодо підтвердження фінансової спроможності;

посилання на документи, які підтверджують повноваження керівника організації;

посилання на запис в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (у тому числі для усіх партнерів та субпідрядників);

перелік видів діяльності з розробки щодо яких заявник хоче застосовувати альтернативні процедури;

іншу інформацію, яку заявник вважає за необхідне надати.

До листа додаються:

заявка на AMDOA (Додаток 1);

AMDOE.

2.2.5.3. Після отримання листа про наміри від заявника, начальник відділу ЛП ПС – заступник начальника УРДДАУ шляхом накладання резолюції на зазначеному листі, визначає відповідального інспектора, який організовує подальший процес згідно з контрольним переліком відповідності AMDOA (Додаток 2).

2.2.5.4. Відповідальний інспектор здійснює заходи щодо реєстрації вищезазначеного листа відповідно до нумерації таблиці бази даних MSTC (Додаток 3).

2.2.5.5. Під час оцінювання AMDOE, на предмет можливості схвалення зазначених в ньому процедур (як таких, що відповідають 21.A.112B(b)), відповідальний інспектор повинен переконатися, що AMDOE містить інформацію щодо відомостей про історію, структуру, персонал, розташування, можливості і види діяльності з розробки, що плануються для схвалення, а також інформацію щодо особливої методики розробки, ресурсів та послідовності заходів для конкретних проєктів (з урахуванням вимог Частини-21B). Такі процедури повинні бути стислими та обмежуватись інформацією, необхідною для здійснення якісного та належного контролю за діяльністю з розробки заявниками/утримувачами і УРДДАУ, та охоплювати таке:

(1) Керування процесом отримання MSTC

(a) Встановлено програму сертифікації для конкретного проєкту, яка повинна включати (AMC 21.A.20(b)):

(i) План, що містить таку інформацію:

опис проєкту та види експлуатації (які передбачаються);

запропоновані вимоги ЛП (можливо отримані від застосовних норм ЛП), спеціальні умови, еквівалентні дані з безпеки та вимоги захисту довкілля (де застосовується);

опис процедури доведення відповідності за допомогою запропонованих методів (див. таблицю 2 з кодами методів доведення відповідності) та будь-якого обраного керівного матеріалу. Опис методів доведення відповідності має бути достатнім для визначення того, що всі необхідні дані буде отримано та відповідність може бути доведено;

чек-лист доведення відповідності щодо кожного пункту сертифікаційного базису типу, та застосовних (до цього проєкту) вимог захисту довкілля, з посиланням на методи доведення відповідності та пов'язані документи відповідності;

ідентифікацію відповідного персоналу, який (у взаємодії з УРДДАУ) приймає рішення, що впливають на ЛП та захист довкілля.

(ii) План-графік (що включає основні етапи) робіт по проєкту.

Таблиця 2. Додаток до AMC 21.A.20(b) – Приклади кодів методів доведення відповідності

Спосіб доведення відповідності	**Методи доведення відповідності**	**Пов'язані документи відповідності**
Інженерне оцінювання	МДВ 0: - заява про відповідність; - посилання на документи щодо сертифікатів типу; - вибір методик, факторів ...; - визначення.	- документи щодо сертифікатів типу; - зареєстровані заяви.
	МДВ 1: перегляд конструкції.	- описи; - креслення;
	МДВ 2: розрахунок/аналіз.	- звіти щодо обґрунтування;
	МДВ 3: оцінювання безпеки.	- аналіз безпеки;
Випробування	МДВ 4: лабораторні випробування.	- програми випробувань; - звіти за результатами випробувань; - обробка даних за результатами випробувань;
	МДВ 5: наземні випробування відповідного виробу.	
	МДВ 6: льотні випробування.	
	МДВ 8: моделювання.	
Інспектування	МДВ 7: інспектування/аудит конструкції.	- звіти за результатами інспектування або аудиту;
Перевірка придатності обладнання	МДВ 9: перевірка придатності обладнання.	Примітка: перевірка придатності обладнання - це процес який може включати в себе всі вищезазначені методи доведення відповідності.

Програму сертифікації може бути складено з частин, які можуть оновлюватися незалежно одна від одної під час сертифікації.

Заявник має дотримуватися програми сертифікації на всіх етапах реалізації проєкту та надавати всі зміни до неї УРДДАУ (GM 21.A.20(b)).

Для головних змін, що схвалюються за процедурою видання MSTC, і які не потребують тривалих і складних заходів щодо доведення відповідності, програму сертифікації може бути надано разом із заявкою на MSTC за спрощеним форматом. Програма сертифікації повинна містити щонайменше таке:

мета зміни;

опис зміни;

застосовність;

застосовні вимоги ЛП, спеціальні умови, еквівалентні дані щодо безпеки і вимоги захисту довкілля;

опис того, як буде доведено відповідність з використанням обраних методів доведення відповідності та посилань до документів відповідності;

необхідність залучення утримувача сертифіката типу виробу (застосовується тільки для виробів, за якими здійснюється авторський нагляд), щодо якого пропонується MSTC;

графік подачі документів відповідності, за потреби.

(b) Встановлено перелік і структуру документів відповідності згідно з AMC 21.A.20(c), які повинні відповідати таким вимогам:

(i) Документи відповідності складаються з одного або декількох звітів, креслень, специфікацій, розрахунків, аналізу тощо і містять інформацію щодо методів, за допомогою яких доводиться відповідність із застосовним сертифікаційним базисом типу і вимогами захисту довкілля (де застосовується).

(ii) Кожен документ відповідності повинен містити:

належний зв'язок з відповідною програмою сертифікації;

посилання на технічні вимоги щодо сертифікації, спеціальні умови або вимоги захисту довкілля (де застосовується), про які йдеться в документі;

дані, що доводять відповідність;

заяву заявника, що такий документ забезпечує доведення відповідності вимогам (про які йдеться в документі);

відповідні підписи уповноважених осіб.

(iii) Для кожного документа відповідності повинно бути надано номер і зазначено дату видання, а також встановлено контроль за різними виданнями документа.

(2) Керування змінами до MSTC

(a) Встановлено процедуру класифікації змін (див. рисунок 1), яка повинна враховувати:

(i) Ідентифікацію такого:

головних змін до MSTC;

таких незначних змін до MSTC, які вимагають проведення додаткових заходів щодо доведення відповідності вимогам ЛП;

інших незначних змін до MSTC, які не потребують заходів щодо подальшого доведення відповідності.

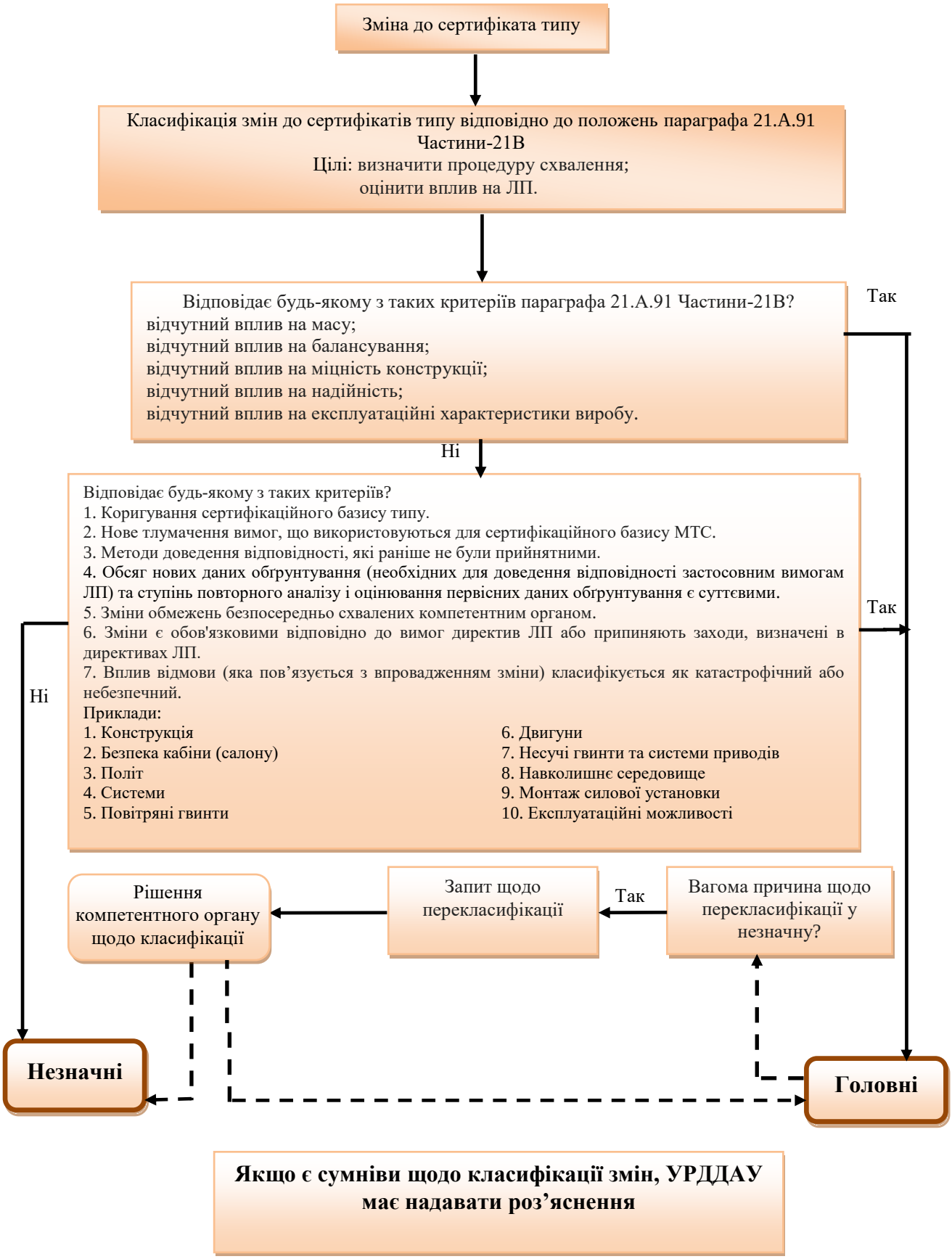

Рис. 1. Процес класифікації змін до сертифікатів типу (МТС, MRTC або MSTC)

(ii) Класифікацію за впливом на ЛП:

аналіз впливу на ЛП від самого початку (з урахуванням застосовних вимог ЛП);

вищезазначений аналіз має проводитися на рівні компонента або системи (яких стосується зміна і до яких застосовуються конкретні вимоги ЛП), якщо до зміни не застосовуються конкретні вимоги ЛП.

(iii) Здійснення контролю за змінами до MSTC, ініційованими субпідрядниками.

(iv) Документи щодо обґрунтування класифікації:

всі рішення щодо класифікації змін до MSTC повинні бути задокументовані і схвалені УРДДАУ;

вищезазначене може бути виконано у формі протоколу наради з цього питання або офіційного запису у журналі.

(v) Ідентифікацію осіб, уповноважених підписувати запропоновану класифікацію (перед поданням для схвалення УРДДАУ).

(b) Критерії, які використовуються для класифікації, повинні бути належно пояснені та відповідати вимогам 21.A.91, а саме:

зміни, що вносяться до сертифікатів типу (MTC, MRTC або MSTC), класифікуються як незначні та головні. Незначною є зміна, що не має відчутного впливу на масу, балансування, міцність конструкції, надійність, експлуатаційні характеристики або на інші характеристики, що впливають на ЛП виробу, та якщо не розглядаються (де застосовується) екологічні характеристики, такі як шум, викид палива, емісія вихлопних газів. Якщо це не суперечить положенням 21.A.19 (УРДДАУ не вважає зміну конструкції, конфігурації, потужності, тяги або маси настільки значною, що виникає необхідність проведення по суті повного дослідження відповідності застосовному сертифікаційному базису типу), згідно з Главою D Частини-21B усі інші зміни є головними.

(c) Згідно з GM 21.A.91 зміна до сертифіката типу (MTC, MRTC або MSTC) класифікується головною, якщо вона відповідає одній або декільком таким умовам:

для зміни потребуватиметься коригування сертифікаційного базису типу;

заявник пропонує нове тлумачення вимог ЛП (які використовувалися для сертифікаційного базису типу) і воно не було опубліковано як AMC або іншим порядком узгоджено з УРДДАУ;

для доведення відповідності використовуються методи, які раніше не були прийняті як відповідні для характеру зміни до виробу або для подібних змін до інших виробів, розроблених заявником;

обсяг нових даних обґрунтування (необхідних для доведення відповідності застосовним вимогам ЛП) та ступінь повторного аналізу і оцінювання первинних даних обґрунтування є суттєвими;

змінюються обмеження щодо ЛП або експлуатаційні обмеження;

зміна є обов'язковою відповідно до вимог директиви ЛП або припиняє заходи, визначені в директиві ЛП;

вплив відмови (яка пов’язується з впровадженням зміни) класифікується як

катастрофічний або небезпечний.

У Додатку А до GM 21.A.91 Частини-21B наведено приклади головних змін за напрямками.

(d) Встановлено процедуру схвалення змін до MSTC, яка повинна враховувати такі питання:

(i) Незначні зміни до модифікованих виробів, що охоплені MSTC, повинні схвалюватися згідно з положеннями Глави D Частини-21B.

(ii) Головні зміни до таких модифікованих виробів, що охоплені MSTC, повинні схвалюватися виданням окремого MSTC.

(iii) Шляхом відступу від положень підпункту (ii) головні зміни до таких модифікованих виробів (що охоплені MSTC), які надаються на розгляд безпосередньо утримувачем цього MSTC, можуть схвалюватися як зміни до існуючого MSTC (у цьому випадку, для отримання схвалення головних змін до сертифікатів типу повинно бути розроблено програму сертифікації як це визначено в AMC 21.A.97, див. 2.2.5.5.(1)(a) цих методичних рекомендацій).

(iv) Для головних і таких незначних змін до MSTC, які потребують проведення додаткових заходів щодо доведення відповідності застосовним вимогам ЛП, повинні бути розроблені документи відповідності (згідно з AMC 21.A.20(c), див. підпункт 2.2.5.5.(1)(b) цих методичних рекомендацій).

(v) Для головних і таких незначних змін до MSTC, які потребують проведення додаткових заходів щодо доведення відповідності застосовним вимогам ЛП, у процедурі повинно бути визначено документ для сприяння здійсненню процесу схвалення, який повинен містити:

ідентифікацію зміни та її короткий опис і класифікацію;

застосовні вимоги ЛП;

посилання до документів відповідності;

впливи (якщо такі є) на обмеження та схвалені документи;

уповноважені підписанти (особи з правом підпису).

(vi) Для інших незначних змін повинно бути визначено механізми:

ідентифікації зміни;

подання документів щодо зміни УРДДАУ для схвалення.

(vii) Ідентифікацію осіб, уповноважених підписувати документи щодо зміни перед їх поданням УРДДАУ для схвалення.

(e) Встановлено процедуру класифікації і схвалення ремонтів та ненавмисних відхилень від схвалених даних з розробки, що виникають в процесі виробництва (дозволені відхилення або невідповідності). Для ремонтів процедуру повинно бути розроблено згідно з положеннями Глави M Частини-21B і пов’язаних AMC або GM.

(3) Випуск інформації та інструкцій для власників виробів

(a) Загальні положення:

інформація або інструкції випущені утримувачем MSTC призначаються для надання власникам виробу всіх необхідних даних щодо внесення змін до виробу або виконання його ремонту чи перевірки;

таку інформацію (або інструкції) може бути видано у форматі сервісного

бюлетеня (Service Bulletin), як визначено у розділах S1000D (специфікація на випуск технічних публікацій з використанням бази даних загального доступу, яка застосовується при підготовці та випуску технічних публікацій на деякі види військової та цивільної техніки в країнах НАТО, Європи і Північної Америки), або у форматах Керівництв з ремонту конструкцій (Structural Repair Manuals), Керівництв з технічного обслуговування (Maintenance Manuals), Керівництв з експлуатації двигунів та повітряних гвинтів (Engine and Propeller Manuals), тощо;

повинна існувати процедура відпрацювання вищезазначених документів, яка включає розробку, виготовлення та експертизу.

(b) Процедура, в якій повинно бути враховано такі питання:

відпрацювання;

верифікація технічної сумісності з відповідними схваленими змінами, ремонтами або схваленими даними, включаючи ефективність, опис, впливи на ЛП (особливо коли змінюються обмеження);

верифікація доцільності під час практичних застосувань;

визначення осіб, уповноважених підписувати інформацію або інструкції перед поданням до УРДДАУ для схвалення;

інформація або інструкції, які відпрацьовані субпідрядниками або постачальниками та визнані застосовними (до своїх виробів) утримувачами MSTC.

(c) Інформація та інструкції повинні бути схвалені УРДДАУ (з виданням відповідної заяви).

(4) Зобов'язання, про які йдеться в 21.A.118A

(a) Встановлено процедури з дотримання вимог 21.A.3A, 21.A.3B та 21.A.4, а саме:

(i) Система збирання, дослідження та аналізу даних:

повинно бути встановлено систему збирання, дослідження та аналізу звітів та інформації, пов'язаної з відмовами, пошкодженнями та дефектами, що спричиняють або можуть спричинити негативний вплив на ЛП виробу, компонента або обладнання, охопленого MSTC;

інформація щодо цієї системи надається всім організаціям, що експлуатують виріб, компонент або обладнання, та на вимогу будь-якого суб'єкта відповідно до інших вимог Частини-21B.

(ii) Звітність перед УРДДАУ:

утримувач MSTC повинен повідомляти УРДДАУ про будь-яку відому відмову, пошкодження або дефект, що пов'язані з виробом, компонентом або обладнанням, охопленими MSTC, і які призвели або можуть призвести до небезпечного стану;

такі повідомлення повинні робитися за формою та у спосіб, встановлені УРДДАУ та надсилаються не пізніше ніж через 72 години після визначення можливості виникнення небезпечного стану, якщо виняткові обставини не перешкоджають цьому.

(iii) Дослідження подій, щодо яких надходять повідомлення:

якщо подія, щодо якої надходить повідомлення, є результатом недоліків у

конструкції або браку під час виготовлення, утримувач MSTC повинен аналізувати причину виникнення недоліків та повідомляти УРДДАУ про результати свого дослідження і про будь-які заходи, яких він вживає або пропонує вжити для виправлення цих недоліків;

якщо УРДДАУ вважає за необхідне проведення коригувальних заходів для усунення недоліків, утримувач MSTC повинен подавати на розгляд УРДДАУ відповідні дані.

(iv) Директиви ЛП

Якщо директива ЛП видається УРДДАУ для усунення небезпечного стану або для необхідності проведення перевірки, утримувач MSTC повинен:

запропонувати відповідні коригувальні заходи та/або необхідні перевірки і надати детальну інформацію щодо цих пропозицій УРДДАУ для схвалення;

після схвалення УРДДАУ коригувальних заходів та/або необхідних перевірок надавати відповідну інформацію щодо змісту цих заходів і перевірок та інструкції з їх виконання всім організаціям, що експлуатують виріб, компонент чи обладнання або їх власникам та на вимогу будь-якого суб’єкта, якому необхідно дотримуватися директиви ЛП.

(v) Взаємодія між розробником та виробником

Утримувач MSTC повинен забезпечувати необхідне співробітництво між організацією розробника та організацією виробника для досягнення:

задовільного рівня взаємодії між розробником та виробником, як це вимагається в 21.A.133 і 21.A.165(c)(2); та

належного супроводження підтримання ЛП виробу, компонента або обладнання.

(b) Встановлено процедури з дотримання вимог 21.A.105 щодо зберігання документації, а саме:

для кожної зміни вся відповідна інформація щодо конструкції, креслення та звіти з випробувань, включаючи звітні матеріали щодо перевірки зміненого виробу, який проходив випробування, повинні знаходитися у заявника і надаватися УРДДАУ на його вимогу;

все це повинно зберігатися з метою надання інформації, необхідної для забезпечення підтримання ЛП та доведення відповідності застосовним вимогам захисту довкілля (де застосовується) зміненого виробу;

якщо інше не визначено УРДДАУ, звітні матеріали повинні зберігатися щонайменше два роки після припинення обслуговування останнього ПС сертифікованого типу.

(c) Встановлено процедури з дотримання вимог 21.A.119 щодо розробки, зберігання та оновлення примірників оригіналів змін до керівництв (які вимагаються для виробу застосовним сертифікаційним базисом типу та вимогами захисту довкілля (де застосовується)), що є необхідним для відображення змін, упроваджених відповідно до MSTC; і надання копій цих керівництв на вимогу УРДДАУ.

(d) Встановлено процедури з дотримання вимог 21.A.120 щодо змін до інструкцій з підтримання ЛП, а саме:

утримувач MSTC на ПС, двигун або повітряний гвинт повинен надавати щонайменше один комплект пов’язаних змін до інструкцій з підтримання ЛП (що розроблені відповідно до застосовного сертифікаційного базису типу) кожній організації, що експлуатує одне або кілька ПС, двигунів або повітряних гвинтів (яких стосуються особливості, пов’язані з MSTC) під час їх поставки або після видачі першого сертифіката ЛП для відповідного ПС (залежно від того, що настане пізніше) та надалі надавати ці зміни до інструкцій на вимогу будь-якій іншій експлуатуючій організації, якій необхідно дотримуватися будь-яких положень цих інструкцій;

допускається відсутність (під час введення виробу в експлуатацію) деяких змін до керівництв або до частини інструкцій з підтримання ЛП, щодо капітального ремонту або інших великих за обсягом форм технічного обслуговування, але вони мають бути наявними, перш ніж будь-який виріб досягне відповідного строку служби чи напрацювання, яке вимірюється в льотних годинах та/або циклах;

інформація щодо змін, внесених до раніше змінених інструкцій з підтримання ЛП, повинна бути доступною для всіх організацій, що експлуатують виріб, якого стосується цей MSTC, а також повинна надаватися на вимогу будь-якій іншій організації, якій необхідно дотримуватися будь-яких положень цих інструкцій;

УРДДАУ повинна надаватися програма, що демонструє, як саме надаються експлуатуючим організаціям зміни, внесені до раніше змінених інструкцій з підтримання ЛП.

(e) Отримано згоду утримувача сертифіката типу щодо співпраці для забезпечення виконання усіх зобов’язань, пов’язаних із підтриманням ЛП зміненого виробу (стосується тільки виробів, за якими здійснюється авторський нагляд), через дотримання положень 21.A.44 (зобов’язання утримувача сертифіката типу) та 21.A.118A (зобов’язання утримувача MSTC та UKRMPA маркування).

(f) Визначено, що маркування буде здійснюватися згідно з положеннями 21.A.804(a), а саме:

(i) Маркування кожного компонента чи обладнання повинно міцно триматися та бути розбірливим.

(ii) Маркування повинно включати:

назву, торгову марку або позначення, що ідентифікують виробника відповідно до застосовних даних з розробки;

код партії, як визначено в застосовних даних з розробки;

літери UKRMPA (схвалення компонента (військове)) для компонентів і обладнання (за винятком MTSO комплектувальних виробів), виготовлених відповідно до схвалених даних з розробки, які не належать утримувачу сертифіката типу пов’язаного виробу.

(5) Контроль за розробкою субпідрядників.

Заявник повинен розробити необхідні процедури щоб продемонструвати УРДДАУ як саме він буде здійснювати контроль за розробкою субпідрядників.

2.2.6. У разі позитивного висновку щодо оцінювання AMDOE (а саме альтернативних процедур, які визначають особливу методику розробки), відповідальний інспектор заповнює висновок щодо відповідності процедур, які демонструють здатність для розробки (UA.AMDOA Form 0084), зразок якого наведений у Додатку 4, та подає начальнику відділу ЛП ПС – заступнику начальника УРДДАУ на підпис, що ставиться під заявою про технічне схвалення процедур у AMDOE (розділ 4 UA.AMDOA Form 0084) із зазначенням дати.

2.2.7. Начальник УРДДАУ своїм підписом у розділі 5 UA.AMDOA Form 0084 схвалює процедури, зазначені в AMDOE. Підпис начальника УРДДАУ скріплюється гербовою печаткою УРДДАУ.

2.2.8. Реєстраційний номер UA.AMDOA Form 0084 присвоюється відповідно до нумерації таблиці бази даних MSTC (Додаток 3).

2.2.9. Підписана та скріплена печаткою УРДДАУ UA.AMDOA Form 0084 разом із супровідним листом надсилається на адресу заявника.

У випадку передачі зазначених документів особисто представнику заявника, він засвідчує отримання оригіналу UA.AMDOA Form 0084 разом із супровідним листом своїм підписом із зазначенням імені, прізвища та дати отримання на зворотному боці копії UA.AMDOA Form 0084.

2.2.10. Відповідальний інспектор долучає копії UA.AMDOA Form 0084 та супровідного листа до архіву, про який йдеться у підпункті 2.5.5 пункту 2.5 Розділу 2 цих методичних рекомендацій.

Відомості про UA.AMDOA Form 0084 заносяться до таблиці бази даних MSTC (Додаток 3).

2.3. Оцінювання отриманої заявки на MSTC

2.3.1. Заявник, разом із оригіналом заявки на отримання MSTC (UA.MSTC Form 0033), форму якої наведено у Додатку 5, має подавати до УРДДАУ:

копію керівництва (військового) організації розробника (далі – MDOE), або посилання на нього; або

копію AMDOE, або посилання на нього; або

копію чинної угоди (відповідно до положень 21.A.2) з організацією розробника, яка має доступ до даних типової конструкції;

програму сертифікації;

перелік документів відповідності.

2.3.2. Заявка приймається до розгляду за умов:

повного та правильного заповнення UA.MSTC Form 0033;

наявності інших документів, що входять до пакету документів офіційної заявки, зазначених у підпункті 2.3.1 цього пункту.

У разі виявлення суттєвих недоліків у документах, що подані заявником в пакеті документів офіційної заявки, відповідальний інспектор повідомляє про це начальника відділу ЛП ПС – заступника начальника УРДДАУ і готує лист-повідомлення заявнику про причини неприйняття заявки. Заявник може

доопрацювати документи, що входять до пакету документів офіційної заявки, та повторно подати їх на розгляд до УРДДАУ.

2.3.3. У разі прийняття заявки до розгляду відповідальний інспектор здійснює заходи щодо її реєстрації відповідно до нумерації таблиці бази даних MSTC (Додаток 3) та інформує заявника офіційним листом про реєстрацію заявки та прийняття її до розгляду.

2.3.4. Відповідальний інспектор проводить оцінювання пакету документів офіційної заявки.

2.3.4.1. Програму сертифікації для конкретного проєкту повинно бути розроблено відповідно до вимог АМС 21.A.20(b) (див. підпункт 2.2.5.5.(1)(a) цих методичних рекомендацій). Якщо необхідна інформація недоступна на початку проєкту, програму сертифікації може бути розроблено поетапно.

2.3.4.2. Перелік і структура документів відповідності повинні відповідати вимогам АМС 21.A.20(c) (див. підпункт 2.2.5.5.(1)(b) цих методичних рекомендацій).

2.3.5. Відповідно до план-графіка робіт по проєкту (який наведено в програмі сертифікації) та залежно від його складності відповідальний інспектор:

розробляє контрольний перелік відповідності доведення заявником відповідності головної зміни до сертифіката типу, яка схвалюється за процедурами видання MSTC, застосовним нормам ЛП (Додаток 6);

надає пропозиції (за потреби) начальнику відділу ЛП ПС – заступнику начальника УРДДАУ щодо залучення відповідно підготовленого персоналу відділу ЛП ПС або іншого підготовленого персоналу УРДДАУ, а також ДНДІА та ДНДІ ВС ОВТ до процесу верифікації доведення заявником відповідності головної зміни до сертифіката типу, яка схвалюється за процедурами видання MSTC, застосовним нормам ЛП (далі – процес верифікації).

2.3.6. Начальник відділу ЛП ПС – заступник начальника УРДДАУ (за потреби) готує та надає пропозиції начальнику УРДДАУ щодо узгодження з керівництвом ДНДІА та ДНДІ ВС ОВТ питань щодо залучення їх представників до процесу верифікації (відповідно до їх компетенцій).

2.3.7. Персонал, що залучається до процесу верифікації визначається наказом начальника УРДДАУ.

2.3.8. Відповідальний інспектор здійснює розподіл напрямів процесу верифікації між персоналом, що залучається.

2.4 Доведення заявником відповідності головної зміни до сертифіката типу, яка схвалюється за процедурами видання MSTC, застосовним нормам ЛП

2.4.1. Заявник повинен ідентифікувати відповідний персонал, який (у взаємодії з УРДДАУ) приймає рішення, що впливають на ЛП.

2.4.2. Заявник повинен виконувати процедуру доведення відповідності головної зміни до сертифіката типу, яка схвалюється за процедурами видання MSTC, застосовним нормам ЛП згідно з план-графіком, зазначеним у програмі сертифікації.

2.4.3. Заявник за допомогою запропонованих (у додатку до АМС 21.А.20(b), див. підпункт 2.2.5.5.(1)(а) цих методичних рекомендацій) методів доведення відповідності повинен демонструвати доведення відповідності зміненого виробу застосовним нормам ЛП та вимогам захисту довкілля (де застосовується) як зазначено у 21.А.101, а саме:

(a) Якщо заявник не обирає для зміненого виробу доведення відповідності пізнішим поправкам до норм ЛП (що стануть чинними після реєстрації заявки на схвалення зміни) або це не вимагається відповідно до положень підпункту (f) цього пункту, він повинен доводити відповідність зміненого виробу застосовним нормам ЛП, що є чинними на дату подання заявки на схвалення зміни, та застосовним вимогам захисту довкілля (де застосовується).

(b) Шляхом відступу від положень підпункту (a) заявник може для зміненого виробу доводити відповідність попередній поправці до норми ЛП, визначеній у підпункті (a), та будь-якій іншій вимозі, яку УРДДАУ вважає безпосередньо пов’язаною з виробом. Однак термін набуття чинності попередньої поправки до норми ЛП не може передувати даті набуття чинності подібної норми ЛП, внесеній до сертифіката типу. Заявник може продемонструвати доведення відповідності попередній поправці до норми ЛП в будь-якому з таких випадків, якщо:

(1) УРДДАУ не вважає зміну значною. Зміни, що відповідають одному із таких критеріїв, автоматично вважаються значними:

(i) не зберігаються загальна конфігурація та принципи побудови; або

(ii) не залишаються чинними припущення, що використовувалися для сертифікації виробу, який має бути зміненим;

(2) УРДДАУ не вважає, що будь-яка зона, система, компонент або обладнання знаходяться під впливом зміни.

(3) УРДДАУ вважає, що доведення відповідності для будь-якої зони, системи, компонента або обладнання (які знаходяться під впливом зміни) нормам ЛП, зазначеним у підпункті (a), не сприяло б істотному підвищенню рівня безпеки зміненого виробу або було б недоцільним.

(d) Якщо УРДДАУ вважає, що норми ЛП, чинні на дату подання заявки на схвалення зміни, не забезпечують прийнятних стандартів щодо запропонованої зміни, заявник також повинен доводити відповідність будь-яким спеціальним умовам (що встановлюються відповідно до положень 21.А.16В) та поправкам до них, щоб забезпечити рівень безпеки, еквівалентний встановленому у нормах ЛП, чинних на дату подання заявки на схвалення зміни.

(f) Якщо заявник обирає доведення відповідності вимогам ЛП, отриманим від поправки до норм ЛП, яка набула чинності після реєстрації заявки на схвалення зміни до сертифіката типу, він повинен також довести відповідність будь-якій іншій вимозі ЛП, яку УРДДАУ вважає безпосередньо пов’язаною.

2.4.3.1. Заявник повинен застосовувати рекомендації щодо встановлення сертифікаційного базису типу (військового) для змінених авіаційних виробів (відповідно до положень 21.А.101), наведені у GM 21.А.101.

2.4.3.2. УРДДАУ визначає, чи сумісна класифікація заявника щодо зміни

та його пропозиція щодо сертифікаційного базису типу із застосовними правилами і їх тлумаченням. Сертифікаційний базис типу може змінюватися в залежності від значимості і обсягу зміни. В GM 21.A.101 (Розділ 3) наведені кроки, які представляють спрощений підхід для здійснення такого визначення. Такі кроки, в поєднанні з наведеним на рисунку 2, повинні використовуватися для встановлення відповідного сертифікаційного базису типу для зміни до сертифіката типу.

2.4.3.3. Згідно з положеннями 21.A.101(d) дозволяється застосування спеціальних умов (або вносити зміни до існуючих спеціальних умов), якщо запропонований сертифікаційний базис типу не надає прийнятних стандартів щодо зони, системи, компонента або обладнання, пов'язаних із зміною і не існує прийнятного стандарту в будь-якій більш пізнішій поправці до застосовної норми ЛП (та/або стандарту), що є чинною на дату подання заявки на зміну. Мета застосування спеціальних умов (або внесення змін до існуючих спеціальних умов) полягає в досягненні сумісного рівня безпеки із забезпеченим для інших зон, систем, компонентів або обладнання, що знаходяться під впливом змін відповідно до інших сертифікаційних вимог запропонованого сертифікаційного базису типу. Застосування спеціальних умов для зміни конструкції саме по собі не є підставою для класифікації зміни як суттєва або значна. Якщо зміна є значною (відповідність якої доведено до попередніх норм ЛП та/або стандартів, дозволених через застосування винятків) або не є значною, рівень безпеки (що передбачається спеціальними умовами) повинен відповідати узгодженому сертифікаційному базису типу. Потрібно враховувати, що спеціальні умови можуть також застосовуватися (відповідно до положень 21.A.16B), якщо передбачуване використання зміненого виробу є нетрадиційним або досвід експлуатації інших подібних виробів (або виробів з подібними особливостями конструкції) засвідчив можливість виникнення небезпечного стану.

2.4.3.4. Якщо зміна пропонується для ПС, що модифікується для спеціального призначення (щоб експлуатувати його в категорії ПС з обмеженою ЛП (відповідно до обмеженого сертифіката ЛП)), процес встановлення сертифікаційного базису типу зміненого виробу в принципі такий самий як для ПС із стандартним сертифікатом ЛП. Положення 21.A.101 в рівній мірі застосовуються і до ПС спеціального призначення, за винятком того, що до застосовних сертифікаційних вимог, яким доводиться відповідність запропонованої зміни, можуть не включатися пункти застосовних норм ЛП, якщо УРДДАУ вважає їх недоречними для спеціального призначення (за яким ПС має використовуватися), але можуть включатися можливі альтернативні вимоги, щоб приділити увагу такому спеціальному призначенню. Проте, підхід "зверху вниз" відповідно до положень 21.A.101(a) і (b) (та рекомендацій в Розділі 3 GM 21.A.101) зазвичай застосовується також до ПС спеціального призначення. Усі варіанти застосування винятків відповідно до 21.A.101(b)(1), (2) і (3) дозволяються, зокрема застосування винятків "які істотно не сприяють рівню безпеки" та "було б недоцільним" може бути виправданим з урахуванням

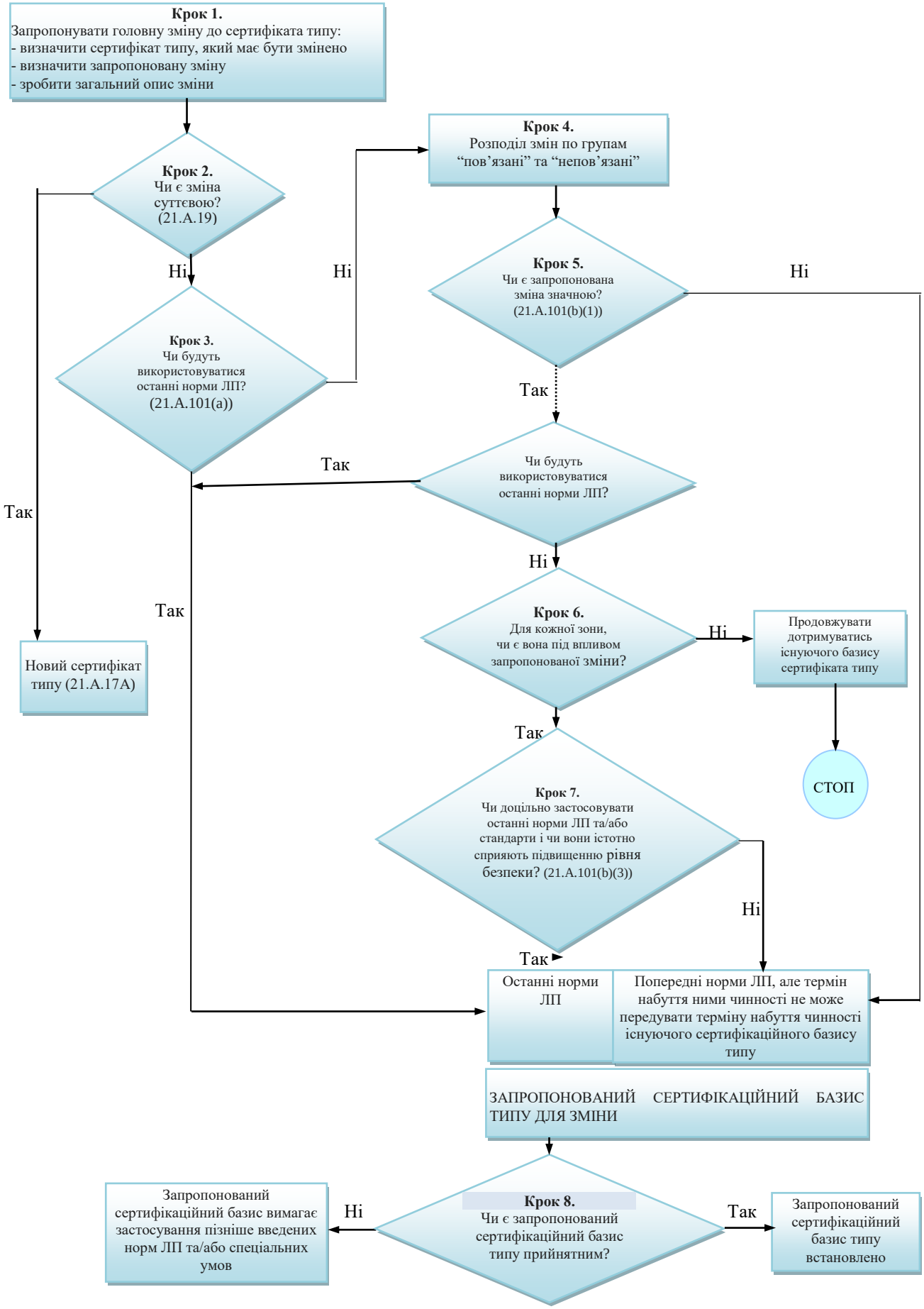

Рис. 2. Встановлення сертифікаційного базису типу для зміненого виробу

передбаченого спеціального призначення ПС.

2.4.3.5. Усі зміни, які призводять до перегляду сертифікаційного базису типу виробу повинні відображатися в MSTC. Отриманий в результаті змін сертифікаційний базис типу має зберігатися, оскільки він є частиною звітних матеріалів щодо доведення відповідності.

2.4.4. Заявник повинен доводити відповідність вимогам 21.A.33, а саме:

(a) Виконувати всі перевірки та випробування, необхідні для доведення відповідності застосовному сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується).

(b) Перед проведенням кожного випробування, які вимагаються в підпункті (a), визначати:

(1) Для кожного випробувального зразка належну відповідність:

(i) матеріалів та їх обробки – технічним умовам типової конструкції, що пропонується;

(ii) компонентів, установлених на виробах, – кресленням типової конструкції, що пропонується;

(iii) процесів виготовлення, побудови та збирання – зазначеним у типовій конструкції, що пропонується.

(2) Що випробувальне устаткування та всі вимірювальні прилади, що використовуються для випробувань, є прийнятними для випробування та відповідно відкаліброваніі.

(c) Давати можливість УРДДАУ проводити будь-який огляд, необхідний для перевірки відповідності вимогам пункту (b).

(d) Давати можливість УРДДАУ переглядати будь-який звіт та проводити будь-який огляд, виконувати будь-яке льотне або наземне випробування (або спостерігати за ним), необхідне ***для перевірки обґрунтованості заяви про відповідність (що надає заявник згідно з положеннями 21.A.20(d) або (e))*** та для визначення того, що жодна особливість чи характеристика не роблять цей виріб небезпечним для використання, щодо якого необхідна сертифікація.

(e) Для випробувань, що виконує УРДДАУ або за якими воно спостерігає згідно з положеннями підпункту (d):

(1) ***Подавати УРДДАУ заяву про відповідність вимогам підпункту (b)***.

(2) Будь-яка пов’язана з випробуванням зміна, що вплинула б на заяву про відповідність, не може вноситися до виробу, компонента чи обладнання в період від дати доведення відповідності вимогам підпункту (b) до дати представлення для випробувань УРДДАУ.

2.4.5. Заявник повинен доводити відповідність (якщо застосовується) вимогам 21.A.35, а саме:

(a) Проводити льотні випробування з метою отримання MSTC згідно з умовами для таких льотних випробувань, схваленими УРДДАУ.

(b) Проводити всі льотні випробування, які УРДДАУ вважає необхідними, для визначення:

(1) Відповідності застосовному сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується); та

(2) Чи існує достатня впевненість у тому, що ПС, його компоненти та обладнання є надійними і функціонують належним чином.

Цілі та зміст випробувань на функціональність та надійність зазначено в GM 21.A.35(b)(2):

цілі таких випробувань полягають в тому, щоб піддавати ПС широкому спектру застосувань (включаючи тренувальні польоти), які можуть мати місце під час звичайної експлуатації та надати гарантії, що ПС виконує (і буде виконувати в подальшому) передбачені для нього функції відповідно до стандартних сертифікаційних вимог;

зміст випробувань на функціональність та надійність зазначається у програмі випробувань, яка повинна охоплювати як умови звичайної експлуатації, так і умови деяких змодельованих нештатних ситуацій (деталі програми узгоджуються з УРДДАУ до початку випробувань);

можливе поєднання таких випробувань з будь-якими іншими, що вимагаються для доведення відповідності застосовним сертифікаційним критеріям (таке узгоджуватиметься з УРДДАУ у кожному конкретному випадку);

умови випробувань (за можливості) повинні визначатися спільно із експлуатуючою організацією;

значна частина польотів повинна виконуватися на одному ПС;

польоти повинні виконуватися (за визначеним на тривалий строк планом) на ПС, конструкція якого максимально наближена до остаточної типової конструкції і, який експлуатується в умовах, наближених до реальної експлуатації;

польоти повинні плануватися з урахуванням характерних зовнішніх умов експлуатації та типів аеродромів.

(f) Льотні випробування, про які йдеться у підпункті (b)(2), повинні охоплювати:

(1) Щонайменше 300 годин нальоту для ПС з газотурбінними двигунами такого типу, що раніше не використовувався на сертифікованому ПС. Для ПС із повним комплектом газотурбінних двигунів, які відповідають сертифікатам типу ПС (двигуни такого типу, що раніше використовувався на сертифікованому ПС), кількість льотних годин узгоджується з УРДДАУ;

У GM 21.A.35(f)(1) визначено, що тривалість усіх польотів, виконаних з двигунами і системами, які суттєво не відрізняються від встановлених на остаточній моделі типової конструкції, може зараховуватися до 300 годин нальоту для планера, які вимагаються в підпункті (f)(1). Принаймні 150 з 300 годин нальоту має бути проведено на ПС серійної конфігурації (яке спеціально надається виробником для проведення випробувань). Вимога щодо необхідності 300 льотних годин застосовується кожен раз, якщо встановлюється новий газотурбінний двигун (інший, ніж зазначений у сертифікаті типу ПС), незалежно від того, чи комбінація планер/двигун потребує нового сертифіката типу, чи має бути проведено сертифікацію за процедурою внесення змін до існуючого сертифіката типу.

(2) Щонайменше 150 годин нальоту для всіх інших ПС або як узгоджено УРДДАУ.

У GM 21.A.35(f)(2) визначено, що тривалість усіх польотів, виконаних на ПС, конструкція якого суттєво не відрізняється від остаточної типової конструкції, може зараховуватися до 150 годин нальоту для планера, які вимагаються в підпункті (f)(2).

2.4.6. Заявник повинен мати чек-листи доведення відповідності щодо кожного пункту сертифікаційного базису типу, та застосовних (до цього проєкту) вимог захисту довкілля, з посиланням на методи доведення відповідності та пов'язані документи відповідності.

2.4.7. Заявник повинен обліковувати результати обґрунтування відповідності у документах відповідності (про які йдеться в AMC 21.A.20(c), див. підпункт 2.2.5.5.(1)(b)), перелік яких було надано УРДДАУ разом із заявкою на MSTC.

2.4.8. Заявник повинен за результатами виконання програми сертифікації (відповідно до вимог 21.A.20(d)) зробити заяву, що ним доведено відповідність застосовному сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується), і надати УРДДАУ обґрунтування, відповідно до якого таку заяву зроблено; або

зробити заяву, про яку йдеться у 21.A.20(e) (відповідно до положень Глави J Частини-21B), якщо він є утримувачем відповідного схвалення організації розробника (21.A265(d)).

2.4.9. Відповідальний інспектор долучає вищезазначену заяву щодо доведення відповідності застосовному сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується) разом із наданим обґрунтуванням до архіву, про який йдеться у підпункті 2.5.5 пункту 2.5 Розділу 2 цих методичних рекомендацій.

2.5 Видача MSTC

2.5.1. У разі позитивних висновків щодо результатів попередніх етапів, відповідальний інспектор готує доповідь начальнику УРДДАУ (Додаток 7).

2.5.2. Після погодження доповіді начальником відділу ЛП ПС – заступником начальника УРДДАУ, вона, разом із заповненим бланком UA.MSTC Form 8110 (Додаток 8), надається начальнику УРДДАУ. Реєстраційний номер UA.MSTC Form 8110 присвоюється відповідно до нумерації таблиці бази даних MSTC (Додаток 3).

2.5.3. Підписана та скріплена печаткою УРДДАУ UA.MSTC Form 8110 разом із супровідним листом надсилається на адресу заявника.

У випадку передачі зазначених документів особисто представнику заявника, він засвідчує отримання оригіналу UA.MSTC Form 8110 та супровідного листа своїм підписом із зазначенням імені, прізвища та дати отримання на зворотному боці копії UA.MSTC Form 8110.

Відповідальний інспектор долучає зазначену копію до архіву, про який йдеться у підпункті 2.5.5 пункту 2.5 Розділу 2 цих методичних рекомендацій.

2.5.4. Відомості про UA.MSTC Form 8110 заносяться до таблиці бази даних MSTC (Додаток 3), яка ведеться на електронному носії інформації.

2.5.5. У відділі ЛП ПС УРДДАУ ведуться архів у вигляді паперової справи та база даних на електронному носії інформації, які вчасно поповнюються документами та їх сканованими копіями, що накопичуються у процесі видачі, зміни та скасування MSTC.

Звітні матеріали зазначеного архіву та база даних складаються з:

документів, що подані заявником;

документів, що оформлені під час процесу схвалення;

копії UA.AMDOA Form 0084 та UA. MSTC Form 8110.

Електронна база даних повинна щоквартально дублюватися на з'ємний носій інформації з метою збереження даних.

Мінімальний строк зберігання звітних матеріалів в архіві становить шість років після скасування MSTC.

3.1. Строк дії та чинність

3.1.1. MSTC видається на необмежений строк та залишається чинним, якщо:

утримувач продовжує відповідати положенням Частини-21B; та

сертифікат не здається або не скасовується УРДДАУ.

3.1.2. Після втрати чинності MSTC має бути повернуто до УРДДАУ.

3.1.3. Утримувач MSTC має негайно інформувати УРДДАУ, якщо він більше не здатний виконувати обов'язки утримувача MSTC (що визначені в Частині-21B) щодо одного або декількох типів виробу. У такому разі він має надавати доступ УРДДАУ до всієї необхідної інформації, щоб у подальшому забезпечувати підтримання ЛП виробів, яких це стосується.

4.1. Передавання

4.1.1. MSTC може передаватися лише організації, що довела свою здатність відповідати критеріям 21.A.112B та здатна взяти на себе зобов'язання згідно з положеннями 21.A.118A.

Начальник відділу льотної придатності повітряних суден –
заступник начальника Управління регулювання діяльності
державної авіації України
полковник Віталій ЯРОШЕНКО

Додаток 1
до Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур УРДДАУ з питань видачі схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Частини-21В
(підпункт 2.2.5.2 пункту 2.2 Розділу 2)

UA.AMDOA Form 0081 – Заявка на AMDOA

Заявка на AMDOA *Application for Alternative Procedure to Military Design Organisation Approval*	
(Компетентний орган) *[NMAA]*	
1. Офіційне найменування та адреса організації: *Registered name and address of the organisation:*	
2. Комерційне найменування (якщо інше): *Trade name (if different):*	
3. Сфера застосування *Scope of Application*	
3.1 ☐ Первинна заявка на AMDOA → продовжуйте з Блоку 4 *Initial Application for AMDOA → please continue with Block 4* 3.2 ☐ Заявка у зв'язку з оновленням процедур з одної або декількох таких причин: *Application subsequent to an update of the procedures as per one or more of the following reasons:* 3.2.1 ☐ Зміни до обсягу робіт AMDOA *Changes to the scope of work of the AMDOA* 3.2.2 ☐ Зміни, що впливають на доведення відповідності вимогам Частини-21В *Changes impacting the showing of compliance with Military Part-21* 3.2.3 Зміни, крім вищезазначених, які впливають на зміст попереднього висновку УРДДАУ щодо відповідності процедур, які демонструють здатність для розробки: *Changes, other than above, affecting the content of the previous ARASAU finding of compliance of procedures demonstrating capability for design:* ☐ Зміна прав власності *Change of ownership* ☐ Зміна найменування та/або адреси організації *Change to the company name and/or address* ☐ Інше: →зазначте *Other: → please specify* → зазначте нижче посилання на ваше чинне AMDOA *→ please indicate your existing AMDOA reference below*	
3.2.4 Посилання на AMDOA *AMDOA Reference:*	(вкажіть посилання на AMDOA) *(state the AMDOA Reference)*

Продовження додатка 1

4. Види діяльності з розробки Розробка відповідно до застосовного сертифікаційного базиса типу і вимог захисту довкілля *Scope of Design* *Design in accordance with applicable type-certification basis and environmental protection requirements*		
4.1 Прийнятність *Eligibility*		4.2 Опис для видів діяльності з розробки *Description of case*
☐ Сертифікат типу *Type Certificate*	Відповідно до 21.A.14(b) *as per 21.A.14(b)*	(вкажіть назву виробу) *(state the name of product)*
☐ Додатковий сертифікат типу *Supplemental Type Certificate*	Відповідно до 21.A.112B(b) та GM 21A.112B(b) *as per 21.A.112B(b) and GM 21.A.112B(b)*	(опишіть зміну та вкажіть вироби, на які вона поширюється) *(description and products on which it applies)*
☐ Головний ремонт *Major Repair*	Відповідно до 21.A.432B(b) *as per 21.A.432B(b)*	(опишіть ремонт та вкажіть вироби, на які він поширюється) *description and products on which it applies*
☐ MTSO схвалення *MTSO authorisation*	Відповідно до 21.A.602B(b)(2) *as per 21.A.602B(b)(2)*	(надайте назву MTSO схвалення) *(provide MTSO authorisation title)*

5. Посилання на процедури *Reference Procedures*		
№ Процедури *Reference*	Назва процедури *Title*	Дата видання *Issue Date*
Додайте рядки в цій таблиці, за потреби *Please add rows to this table as applicable*		

6. Інша інформація *Other Information*	

7. Короткий опис додаткових вимог до даних *Outline of additional data requirements*
Дані, які повинні подаватися із заявкою: • Копія реєстрації організації або аналогічного юридичного документа із зазначенням її назви та місцезнаходження *Data to be submitted together with this application form:* *• A copy of the Business Registration or similar legal document stating name and seat of the company*
Додаткова інформація про Вашу організацію розробника буде потрібна на другому етапі. *Additional information about your design organisation will be requested in a second stage.*

8. Заява *Applicant's declaration*		
Я заявляю, що маю юридичне право на подання цієї заявки до УРДДАУ і що вся інформація, яка надана в цій заявці, вірна і повна ***I declare that I have the legal capacity to submit this application to ARASAU and that all information provided in this application form is correct and complete.***		
Дата *Date*	*Прізвище/Посада* *Name/Position*	*Підпис* *Signature*

Додаток 2
до Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур УРДДАУ з питань видачі схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Частини-21В (підпункт 2.2.5.3 пункту 2.2 Розділу 2)

Контрольний перелік відповідності AMDOA

Контрольний перелік відповідності AMDOA				
Найменування організації, адреса				
ПІБ відповідального інспектора	Лист про наміри	Заявка	Дата початку	Дата закінчення
№ параграфа, пункту, підпункту Частини-21В або AMC&GM	Тематика	Посилання на AMDOE	ТАК	НІ
1	2	3	4	5
AMC 21.A.14(b)1	Керівництво з процедур			
AMC 21.A.14(b)2 AMC 21.A.20(b) AMC 21.A.114(2) AMC 21.A.20(c)	Керування процесом отримання MSTC: програма сертифікації; програма сертифікації для змін, які не потребують тривалих і складних заходів щодо доведення відповідності; документи відповідності.			
AMC 21.A.14(b)3 21.A.91, GM 21.A.91 AMC 21.A.20(c), AMC 21.A.97 Процедури, розроблені згідно з положеннями Глави M Частини-21B і пов'язаних AMC або GM	Керування змінами до MSTC: класифікація змін ; схвалення змін; схвалення ремонтів та ненавмисних відхилень від схвалених даних з розробки, що виникають в процесі виробництва (дозволені відхилення або невідповідності).			
AMC 21.A.14(b)3	Випуск інформації та інструкцій для власників виробів			
21.A.118A 21.A.3A 21.A.3B 21.A.4 21.A.105 21.A.119	Зобов'язання: відмови, пошкодження та дефекти; директиви ЛП; взаємодія між розробником та виробником; зберігання документації; розробка, зберігання та оновлення примірників оригіналів змін до керівництв ;			

Продовження додатка 2

1	2	3	4	5
21.A.120 21.A.115(c)2 21.A.804(a)	зміни до інструкцій з підтримання ЛП; отримано згоду утримувача сертифіката типу щодо співпраці для забезпечення виконання усіх зобов’язань, пов’язаних із підтриманням ЛП зміненого виробу (стосується тільки виробів, за якими здійснюється авторський нагляд); UKRMPA маркування.			

Відповідальний інспектор:

_____

_____

_____

(найменування посади відповідального інспектора)

_____

(військове звання за наявності) (підпис) (ім’я, прізвище)

“____”_____ 20__ р.

Додаток 3
до Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур УРДДАУ з питань видачі схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Частини-21В
(підпункт 2.2.5.4 пункту 2.2 Розділу 2)

Форма таблиці бази даних MSTC

№ зп	Вихідний № та дата заявки на MDOA, AMDOA або Угоди	Вхідний № та дата заявки на MDOA, AMDOA або Угоди	Найменування заявника, прізвище відповідального інспектора	Реєстраційний номер і дата видачі MDOA Form 03, UA.AMDOA Form 0084 або схвалення Угоди	Вихідний № та дата супровідного листа	Вихідний № та дата UA.MSTC Form 0033	Вхідний № та дата UA.MSTC Form 0033	Реєстраційний номер і дата видачі UA.MSTC Form 8110	Вихідний № та дата супровідного листа	Гіперпосилання на електронні документи та копії	
										заявника	УРДДАУ
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											

Шифр реєстрації документів – XXXX.UA.21B.E.AMDOA.2020 або XXXX.UA.21B.E. MSTC.2020, де:
“XXXX.” – порядковий № AMDOA/ MSTC (для AMDOA/MSTC № 1 – 0001, № 2 – 0002 і т.д.);
“UA.21B.” – умовне найменування Частини-21B (літери “UA” означають – код України, літера “B” означає – військові);
“E” – Глава E Частини-21B – Додаткові сертифікати типу (військові);
“AMDOA.” – схвалення альтернативних процедур, які визначають особливу методику розробки, ресурси та послідовність заходів, що необхідні для дотримання вимог Частини-21B (Alternative MDOA);
“MSTC” – додатковий сертифікат типу (військовій) (Military Supplemental Type Certificate);
“2020” – рік видачі документа.

Додаток 4
до Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур УРДДАУ з питань видачі схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Частини-21В (підпункт 2.2.6 пункту 2.2 Розділу 2)

UA.AMDOA Form 0084 – Висновок щодо відповідності процедур, які демонструють здатність для розробки

ВИСНОВОК ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ ПРОЦЕДУР,
ЯКІ ДЕМОНСТРУЮТЬ ЗДАТНІСТЬ ДЛЯ РОЗРОБКИ
FINDING OF COMPLIANCE OF PROCEDURES DEMONSTRATING CAPABILITY FOR DESIGN
№ XXXX.UA.21B.E.AMDOA.2020

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF DEFENCE OF UKRAINE
Управління регулювання діяльності державної авіації України
вулиця Григорія Андрющенка, 6В, м. Київ, 01135, Україна
Authority for regulation of activities of State aviation of Ukraine
6B, Andrushchenko Street, Kyiv, 01135, Ukraine

1. Найменування та адреса організації: *Company name and address:*	
2. Перелік видів діяльності з розробки щодо яких організація застосовує альтернативні процедури: *Design approval case for which the Company applied for alternative procedures:*	
Відповідність критеріям *Eligibility*	
Додатковий сертифікат типу (військовій) *Military Supplemental Type Certificate (MSTC)*	

3. Посилання на процедури:
Reference of Procedures:

Посилання *Reference*	Назва *Title*	Видання/Дата *Issue/Date*

4. Заява про технічне схвалення процедур
Statement of technical approval the procedures

Цим заявляю про технічне схвалення вищезазначених процедур як таких, що відповідають вимогам 21.A.112B(b).

I hereby state technical approval of the procedures referenced above as meeting the requirement of 21.A.112B(b).

Прізвище *Name:*	Підпис: *Signature:*	Дата: *Date:*

5. Схвалення:
Approval:
Прізвище:
Name:
Посада:
Position:
Підпис:
Signature:
Дата видачі:
Date of issue:

Додаток 5
до Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур УРДДАУ з питань видачі схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Частини-21B (підпункт 2.3.1 пункту 2.3 Розділу 2)

UA.MSTC Form 0033 – Заявка на отримання MSTC

Заявка на отримання додаткового сертифіката типу (військового) *Application for Approval of Military Supplemental Type Certificate (MSTC)*		
Управління регулювання діяльності державної авіації України *Authority for regulation of activities of State aviation of Ukraine*		
1. Офіційне найменування та адреса організації: *Registered name and address of the organisation:*		
2. Комерційне найменування (якщо інше): *Trade name (if different):*		
3. Ідентифікація процедури схвалення *Identification of Activity*		
☐ Додатковий сертифікат типу (військовій) *Military Supplemental Type Certificate*	Для внесення змін до MSTC, будь ласка, заповніть заявку на схвалення головної зміни/проєкту головного ремонту або незначної зміни/проєкту незначного ремонту *For revisions to an MSTC, please complete an Application for Major Change/Major Repair Design or Minor Change/Minor Repair Design, as applicable*.	
У тому числі зміна до схвалених частин Льотного керівництва (ЛК) *Including change to approved parts of Flight Manual (FM)*	☐ Так *Yes* ☐ Ні *No*	
4. Ідентифікація виробу *Product identification*		
4.1 Вид виробу *Kind of product*	ПС ☐ *An Aircraft* Двигун ПС ☐ *An Aircraft Engine* Повітряний гвинт ПС ☐ *An Aircraft Propeller*	
4.2 Застосовність *Applicability*	Номер сертифіката типу (військового) *Military Type Certificate Number*	
	Утримувач сертифіката типу (військового) *Military Type Certificate Holder*	
	Назва типу *Type Name*	
	Модель (моделі) *Model(s)*	
4.3 Норми льотної придатності *Airworthiness Code*	Прохання зазначити запропоновані норми ЛП *Please specify the proposed airworthiness code*	

Продовження додатку 5

5 Опис *Description*		
5.1 Назва *Title*		
5.2 Стислий опис *Short Description*		
5.3 Зона (кабіна, відсік, салон і т.п.), яка знаходиться під впливом зміни (у тому числі керівництва) *Affected Areas (including manuals)*		
5.4 Примітки *Remarks*		
6. Додані документи *Documents enclosed*		
7. Прийнятність заявника *Applicant's eligibility*		
Я заявляю, що цю заявку подано: *I declare that this application is:*		
☐ в межах чинного схваленого обсягу робіт відповідно до MDOA *within the current approved scope of work of the applicant's MDOA*	Номер схвалення MDOA *MDOA number*	
☐ в межах чинного схваленого обсягу робіт відповідно до AMDOA *within the current approved scope of work of the applicant's AMDOA*	Номер схвалення AMDOA *AMDOA number*	
☐ згідно з договірними зобов'язаннями організації, яка не є заявником на отримання або утримувачем сертифіката (параграф 21.A.2 Частини-21B) *Undertaking by another organisation than the applicant for, or holder of, a certificate (Military Part-21 21.A.2)*	Назва організації *Organisation Name*	
	Номер схвалення MDOA *MDOA number*	
8. Заява про повноваження та прийняття загальних умов *Applicant's declaration and acceptance of the General Conditions*		
Я заявляю, що маю юридичне право на подання цієї заявки до УРДДАУ і що вся інформація, яка надана в цій заявці, вірна і повна. ***I declare that I have the legal capacity to submit this application to ARASAU and that all information provided in this application form is correct and complete.***		
Дата *Date*	Прізвище/Посада *Name/Position*	Підпис *Signature*

Додаток 6
до Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур УРДДАУ з питань видачі схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Частини-21В (підпункт 2.3.5 пункту 2.3 Розділу 2)

Контрольний перелік відповідності доведення заявником відповідності головної зміни до сертифіката типу, яка схвалюється за процедурами видання MSTC, застосовним нормам ЛП

Контрольний перелік відповідності доведення заявником відповідності головної зміни до сертифіката типу, яка схвалюється за процедурами видання MSTC, застосовним нормам ЛП				
Найменування організації, адреса				
ПІБ відповідального інспектора	Заявка		Дата початку	Дата закінчення
№ параграфа, пункту, підпункту Частини-21В або AMC&GM	Тематика	Посилання на MDOE, AMDOE	ТАК	НІ
1	2	3	4	5
AMC 21.A.20(b)	Методи доведення відповідності			
21.A.97(a)(2) 21.A.101(a) 21.A.101(b) 21.A.101(d) 21.A.101(f) GM 21.A.101	Доведення відповідності зміненого виробу застосовним нормам льотної придатності: що є чинними на дату подання заявки на схвалення зміни; попереднім поправкам до норм льотної придатності, визначених у 21.A.101(a); будь-яким спеціальним умовам (що встановлюються відповідно до положень 21.A.16B); отриманим від поправки до норм льотної придатності, яка набула чинності після реєстрації заявки на схвалення зміни до сертифіката типу. Рекомендації щодо встановлення сертифікаційного базису типу (військового) для змінених авіаційних виробів (відповідно до положень 21.A.101).			
21.A.97(a)(5)	Доведення відповідності: Вимогам 21.A.33; вимогам 21.A.35(якщо застосовується).			

1	2	3	4	5
21.A.97(a)(3) (21.A.20(d))	Заява щодо доведення відповідності застосовному сертифікаційному базису типу та вимогам захисту довкілля (де застосовується).			
21.A.97(a)(4) (21.A.20(e))	Заява, про яку йдеться у 21.A.97(a)(3) (відповідно до положень глави J Частини-21B (21.A265(d)), якщо він є утримувачем відповідного схвалення організації розробника.			

Відповідальний інспектор:

_____

_____

_____

(найменування посади відповідального інспектора)

_____

(військове звання за наявності) (підпис) (ім'я, прізвище)

"_____"_____ 20__ р.

Додаток 7
до Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур УРДДАУ з питань видачі схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Частини-21В
(підпункт 2.5.1 пункту 2.5 Розділу 2)

Форма доповіді начальнику УРДДАУ про результати перевірки заявника на отримання MSTC

Начальнику Управління регулювання діяльності державної авіації України

На вхідний №_____ від “___” _____ 20__ року

Доповідаю, що заявку від (вказати найменування організації) на отримання MSTC опрацьовано.

Всі недоліки, які були виявлені під час перевірки усунуті.

Звітні матеріали перевірені та знаходяться на зберіганні в архіві відділу льотної придатності повітряних суден.

Висновки:

вищезазначену заявку розглянуто позитивно;

MSTC може бути видано.

Відповідальний інспектор

_____

(посада, в/звання) (підпис) (ім’я, прізвище)

Проєкт UA.MSTC Form 8110 підготував

_____

(посада, в/звання) (підпис) (ім’я, прізвище)

З висновками відповідального інспектора та проєктом UA.MSTC Form 8110 згоден, пропоную підписати.

Начальник відділу льотної придатності повітряних суден –
заступник начальника Управління регулювання діяльності
державної авіації України

_____

(в/звання) (підпис) (ім’я, прізвище)

“___” _____ 20__ року

Додаток 8
до Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур УРДДАУ з питань видачі схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Частини-21В (підпункт 2.5.2 пункту 2.5 Розділу 2)

UA.MSTC Form 8110 – Додатковий сертифікат типу (військовий)

Додатковий сертифікат типу (військовий)
Military Supplemental Type Certificate
№ XXXX.UA.21B.E. MSTC.2020

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF DEFENCE OF UKRAINE
Управління регулювання діяльності державної авіації України
вулиця Григорія Андрющенка, 6В, м. Київ, 01135, Україна
Authority for regulation of activities of State aviation of Ukraine
6B, Andrushchenko Street, Kyiv, 01135, Ukraine

Цей сертифікат видано: (вказати найменування та адресу організації)
This certificate issued to: *(State the company name and address)*

Засвідчує, що зміна до сертифіката типу (військового) нижчезазначеного виробу (з обмеженнями та умовами, вказаними в цьому документі) відповідає вимогам льотної придатності Частини-21В
Certifies that the change to the military type certificate for the following product with the limitations and conditions therefore as specified hereon meets the airworthiness requirements of Military Part-21

Номер сертифіката типу (військового):
Military Type Certificate Number :

Оригінальний виріб
Original Product

Виробництво:
Make:
Модель:
Model :

Опис зміни до сертифіката типу (військового):
Description of the change to the Military Type Certificate:
Обмеження та умови:
Limitations and Conditions:

Цей сертифікат та супровідні дані, що є підставою для схвалення, залишаються чинними, якщо сертифікат не буде здано, або Управлінням регулювання діяльності державної авіації України не буде його скасовано чи призупинено його дію.

This certificate and the supporting data which is the basis for approval shall remain in effect until surrendered or revoked or suspended by the Authority for regulation activities of the State aviation of Ukraine.

Дата подачі заявки: *Date of application:*	Дата перевидання *Date reissued*
Дата видачі: *Date of issue:*	Дата внесення поправки *Date amended*
Посада: *Position:*	Підпис/Прізвище *Signature/Name*

Додаток 9
до Методичних рекомендацій щодо адміністративних процедур УРДДАУ з питань видачі схвалення головних змін до сертифікатів типу за процедурами видання додаткових сертифікатів типу відповідно до Частини-21В

Використані скорочення

AMC	Acceptable means of compliance	Прийнятні методи відповідності
AMDOA	Alternative military design organisation approval	Схвалення (військове) альтернативних процедур для організацій розробників, які визначають особливу методику розробки, ресурси та послідовність заходів, необхідних для дотримання вимог Частини-21В
AMDOE	Alternative military design organisation exposition	Керівництво (військове) з альтернативних процедур для організацій розробників
ARASAU УРДДАУ	Authority for regulation of activities of State aviation of Ukraine	Управління регулювання діяльності державної авіації України
CS	Certification Specification	Вимоги для сертифікації
EMAR	European Military Airworthiness Requirements	Європейські військові вимоги з льотної придатності
GM	Guidance material	Керівний матеріал
MDOA	Military design organisation approval	Схвалення (військове) організації розробника
MDOE	Military design organisation exposition	Керівництво (військове) організації розробника
MTC	Military Type Certificate	Сертифікат типу (військовий)
MSTC	Military Supplemental Type Certificate	Додатковий сертифікат типу (військовий)
ЛП	Airworthiness	Льотна придатність
ПС	Aircraft	Повітряне судно